

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งสังคมของข่าวสาร การสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกันได้โดยง่าย มีเครือข่ายคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงไปได้ทั่วโลก โดยผู้ใช้ในซีกโลกหนึ่งสามารถติดต่อกับผู้ใช้ในอีกซีกโลกหนึ่งได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะอยู่แห่งหนใดในโลกสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างไร้ขีดจำกัด ไม่ติดขัดเรื่องเวลาหรือสถานที่ โดยการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายจะสามารถติดต่อสื่อสารเพื่อการเรียกใช้ หรือแลกเปลี่ยนข้อมูล ตลอดจนสนทนากันได้ตลอด 24 ชั่วโมง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่รู้จักกันในชื่อของ “อินเทอร์เน็ต” (Internet) จัดว่าเป็นเครือข่ายที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในยุคของสังคมข่าวสาร ปัจจุบัน มีขอบข่ายครอบคลุมพื้นที่แทบทุกมุมโลก สมาชิกสามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ตั้งอยู่ที่จุดใด ๆ ก็ได้ เพื่อส่งข่าวสารและข้อมูลระหว่างกัน บนอินเทอร์เน็ตมีบริการหลายรูปแบบทำให้มีผู้นิยมใช้เพิ่มมากขึ้นทุกวัน

ระบบอินเทอร์เน็ตทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ธรรมดาๆ ในที่บ้านหรือที่ทำงาน สามารถติดต่อสื่อสารกับเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นได้ทั่วโลกและมีประโยชน์เป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารทางวิชาการต่างๆ อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูลความรู้ได้สะดวกรวดเร็ว โดยไม่จำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ จึงมีผู้ใช้บริการมากขึ้นทุกวัน จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก สืบค้นโดย Internet World Stats Usage and World Population Statistics¹ (23 มกราคม พ.ศ. 2553) พบว่ามีจำนวน 1,733,933,741 คน จากจำนวนประชากรทั่วโลก 6,767,805,208 คน โดยจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในทวีปเอเชียมีจำนวนมากที่สุดในโลก ทวีปเอเชียมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากถึง 738,257,230 คน ตามมาด้วยทวีปยุโรปซึ่งมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 418,029,796 คน และอันดับสามคือทวีปอเมริกาเหนือมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 252,908,000 คน เฉพาะในทวีปเอเชีย อันดับหนึ่งคือประเทศจีน ซึ่งมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากถึง 338 ล้านคน ตามมาด้วยประเทศญี่ปุ่น 94 ล้านคน และประเทศอินเดีย 81 ล้านคน ส่วนของประเทศไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

¹ Internet World Stats Usage and World Population Statistics. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2553, จาก

16.1 ล้านคน² แต่จากการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2551 ช่วงเวลาสำรวจคือ เดือนสิงหาคม-เดือนกันยายน พ.ศ. 2551 โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติหรือเนคเทคหน่วยงานภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หรือ สวทช. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่ากิจกรรมที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมากที่สุดคือการค้นหาข้อมูล³

อินเทอร์เน็ต คือ มหาสมุทรของข้อมูลสารสนเทศ ถือเป็นห้องสมุดสาธารณะบนอินเทอร์เน็ต เพราะข้อมูลมีอยู่ทุกรูปแบบอย่างมหาศาล มีความหลากหลายทั้งรูปแบบและเนื้อหา รวมทั้งข้อมูลที่สามารถเคลื่อนไหวได้และเคลื่อนไหวไม่ได้ ข้อมูลเหล่านี้มีการปรับปรุง (Update) ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา การค้นหาข้อมูลที่ต้องการในยุคปัจจุบันได้อาศัยระบบอินเทอร์เน็ตหรือที่เรียกว่า “เครือข่ายใยแมงมุมทั่วโลก” หรือ “เวิลด์ไวด์เว็บ” (World Wide Web) หรือ www หรือที่นิยมเรียกกันย่อๆ ว่า เว็บ(Web) นั่นเอง ซึ่งเราสามารถเรียกดูข้อมูลจากทุกแห่งทั่วทุกมุมโลก ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของเอกชน บริษัท หน่วยงานของรัฐบาล องค์กรระหว่างประเทศต่างๆ ไม่เฉพาะข้อมูลความรู้ ข้อมูลโฆษณาสินค้า ข้อมูลการเงิน ข้อมูลเศรษฐกิจ ยังรวมไปถึงข้อมูลทางการแพทย์ การเรียน งานวิจัยต่างๆ เพราะสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้สนใจได้ทั่วโลก ตลอดจนข้อมูลที่มีการนำเสนอออกไปบนอินเทอร์เน็ต สามารถเผยแพร่ได้ทั้งข้อมูลตัวอักษร ข้อมูลภาพ ข้อมูลเสียง และภาพเคลื่อนไหวที่มีลูกเล่นและเทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย ทั้งทางเดียวและสองทาง เช่น VOIP (Voice Over Internet Protocol) ซึ่งเป็นการโทรศัพท์ผ่านอินเทอร์เน็ต เมื่อมีการเผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ผ่านสื่อประเภทเว็บเพจ (Web Page)⁴ หรือ “หน้าของเอกสารเว็บ” อันส่งผลให้ระบบเวิลด์ไวด์เว็บเติบโตเป็นหนึ่งในรูปแบบบริการที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน ยังทำให้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีปริมาณข้อมูลมหาศาลให้ทำการสืบค้น

สำหรับการค้นหาข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหากไม่รู้วิธีการค้นหา ก็เปรียบเสมือนล่องเรือออกไปในมหาสมุทรอย่างไร้จุดหมาย ต้องใช้เวลานานในการสืบค้นข้อมูล เพื่อเป็นการ

² Internet World Stats Usage and World Population Statistics. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2553, จาก

<http://www.internetworldstats.com/stats3.htm>

³ พันธศักดิ์ ศิริขัตตพงษ์ และ ชฎามาศ ฐาะเศรษฐกุล. (2551). ผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ประจำปี 2551 (แห่งศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)). สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2553, จาก

<http://www.thaiecommerce.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538767802&Ntype=1>

⁴ เว็บเพจ (Web Page) หมายถึง เอกสารที่ถูกสร้างขึ้นมา เพื่อนำไปใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของบริการ World Wide Web ภายในเอกสารจะประกอบไปด้วยรายละเอียด ข้อมูลต่างๆ เช่น รูปภาพ ตาราง ข้อความ และเสียง เป็นต้น.

แก้ปัญหาดังกล่าว เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ค้นหาข้อมูล ที่ใช้โปรแกรมอัตโนมัติรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเว็บไซต์ต่างๆ จึงเหมาะกับการค้นหาข้อมูล สามารถค้นหาข้อมูลได้โดยการพิมพ์คำ (Keywords) หรือ วลี (Phrase) ลงไปในช่องของการค้นหาในเว็บไซต์สืบค้นข้อมูล เช่น www.google.com www.google.co.th www.altavista.com www.siamguru.com www.msn.com www.sansarn.com www.search.com www.sanook.com www.yahoo.com และยังมีเว็บไซต์อื่นๆ อีกมากมายที่สามารถใช้ค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้ โดยเว็บไซต์เหล่านี้เป็นตัวช่วยให้ผู้ที่ต้องการค้นหาข้อมูลสามารถพบข้อมูลที่ต้องการได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว การสืบค้นข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะช่วยให้ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตได้รับประโยชน์จากการสืบค้นข้อมูล และยังสามารถสืบค้นข้อมูลที่เป็นภาษาไทยได้ จึงทำให้ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยสามารถสืบค้นข้อมูลทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างสะดวกและรวดเร็วรวมทั้งประหยัดเวลาในการสืบค้น ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ ถือได้ว่าเป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีข้อมูลมากมายให้สืบค้น นอกจากนี้การสืบค้นข้อมูลยังถือว่าเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่กำลังจะทำวิทยานิพนธ์ หรือดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ การสืบค้นข้อมูลเป็นจุดเริ่มต้นของการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่นิสิตนักศึกษาสนใจ หรือสืบค้นเพื่อศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาเป็นแนวทาง ล้วนแต่ต้องใช้ข้อมูลทั้งสิ้น แหล่งสืบค้นข้อมูลในปัจจุบันมีมากมาย แต่แหล่งสืบค้นข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดซึ่งนิสิตนักศึกษานิยมเข้าไปสืบค้นข้อมูลและเป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลที่สะดวกคือ ห้องสมุด และบนอินเทอร์เน็ต มักมีคำกล่าวว่า “หากเราอยากรู้อะไรในโลกนี้มีคำตอบอยู่แล้วในอินเทอร์เน็ต” นั่นคือ ในอินเทอร์เน็ตมีข้อมูลอยู่มากมายมหาศาล มีทุกอย่างที่อยากรู้ หรือค้นหาข้อมูลที่ต้องการจากอินเทอร์เน็ต

การสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตคือระบบการทำงานของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นโปรแกรมอัตโนมัติที่รู้จักกันในลักษณะคล้ายกับตัวแมงมุม (Spiders) หรือหุ่นยนต์ (Bots) ที่ท่องเที่ยวไปตามเครือข่าย (Web) ต่างๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อเก็บข้อมูลต่างๆ ของเว็บไซต์ (Website)⁵ เหล่านั้น โดยการทำสำเนาเก็บไว้ในฐานข้อมูลของตนเอง โปรแกรมอัตโนมัตินี้จะเรียกข้อมูลต่างๆ จากเว็บไซต์ที่ตัวแมงมุมรวบรวมมา จากฐานข้อมูลของตนเองและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาสร้างเป็นดัชนีในการค้นหา (Search Engine Index) โดย

⁵ เว็บไซต์ (Web Site) หมายถึง เว็บไซต์หลายๆ หน้า รวมกัน และถูกจัดเก็บไว้ในที่อยู่เดียวกันบน Server (Server หรือ เครื่องแม่ข่าย คือ เครื่องหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำงานให้บริการในระบบเครือข่ายแก่เครื่องลูกข่าย) โดยแต่ละหน้าข้อมูลของเว็บเพจ จะถูกนำเสนอผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งหนึ่งเว็บไซต์จะมีเว็บเพจที่หน้าก็ได้ที่เชื่อมโยงกัน หรือเว็บไซต์หนึ่งจะเชื่อมโยงไปยังอีกเว็บไซต์หนึ่งก็ได้ เช่น เว็บไซต์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต <http://www.dpu.ac.th/graduate/>.

เรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลจากจำนวนครั้งที่ผู้ให้บริการถามโดยการคลิกเมาส์ (Click Mouse)⁶ เพื่อเปิดอ่าน เมื่อเราต้องการทราบสิ่งใดเราก็เพียงแค่ ป้อนคำ (Keywords) หรือวลี (Phrase) เช่น ถามเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ป้อนคำว่า “เครื่องคอมพิวเตอร์” เว็บไซต์ค้นหาข้อมูล ก็จะทำการหาจากดัชนีของฐานข้อมูลที่เก็บไว้ ที่มีคำว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ นำมาแสดงให้เราทราบ ซึ่งอาจมีจำนวนมากเป็นแสนหรือเป็นล้านคำตอบ โดยเว็บไซต์ค้นหาข้อมูล ที่ฉลาดจะนำคำตอบที่น่าจะ ถูกใจผู้ถามมากที่สุดอยู่ในอันดับต้นๆ แสดงการค้นหาโดยจะปรากฏหน้าเว็บเพจที่มีรายการ เว็บไซต์ที่สอดคล้องกับคำที่ต้องการค้นหา ในรูปแบบของ “ลิงค์” (Link) หรือเรียกเต็มๆ ว่า “ไฮเปอร์ลิงค์” (Hyperlink)⁷ พร้อมคำอธิบายประกอบนิดหน่อยให้อ่านเพื่อใช้ในการตัดสินใจว่า มันเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ต้องการหรือเปล่า เมื่อข้อมูลที่มีมากจนเกินกว่าที่จะแสดงให้เห็นหมด ในหน้าเดียว มันจะมีตัวแบ่งหน้าให้เราทางด้านล่างสำหรับเลือกเพื่อไปดูรายละเอียดส่วนอื่นๆ ที่ เหลือในหน้าถัดๆ ไปได้ แต่โดยมากแล้วข้อมูลที่ใกล้เคียงกับคำที่ผู้ถามต้องการมากที่สุดจะอยู่ ในช่วงต้นๆ ของรายการแรกที่เว็บไซต์ค้นหาข้อมูลนั้นๆ ตรวจสอบ

จากขั้นตอนของการสืบค้นข้อมูลโดยผ่านโปรแกรมค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นับว่าเป็นการสร้างปัญหาใหม่ทางกฎหมายลิขสิทธิ์หลายประการเช่น การทำสำเนาซ้ำของเว็บไซต์ สืบค้นข้อมูล เพื่อทำการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มาเก็บไว้ในฐานข้อมูลของตนเองถือเป็นการละเมิด ลิขสิทธิ์โดยการทำซ้ำตามกฎหมายลิขสิทธิ์หรือไม่ และการแสดงผลของการสืบค้นในรูปแบบของ ไฮเปอร์ลิงค์ ซึ่งเป็นเส้นทางการเชื่อมโยงต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงเว็บไซต์ที่ต้องการ ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์โดยการเผยแพร่ต่อสาธารณชน จากปัญหาดังกล่าวกฎหมายลิขสิทธิ์ของ ไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถให้ความคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ครอบคลุมไปถึงการสืบค้นข้อมูล ผ่านโปรแกรมค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนี้เพียงใด หากเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นการละเมิด ในขั้นตอนใดและใครควรเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ อัน

⁶ Mouse เป็นอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ป้อนข้อมูลอย่างหนึ่งแต่ที่เห็นการทำงาน โดยทั่วไปจะเป็นตัวที่ใช้ ควบคุมลูกศรให้เคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งต่างๆ บนจอภาพ.

⁷ ไฮเปอร์ลิงค์ (Hyperlink) คือ การเชื่อมโยงข้อมูล สามารถเชื่อมโยงข้อความ ได้ทั้ง จากภายใน แฟ้ม เอกสาร ข้อมูลของตัวเอง และแฟ้มเอกสารข้อมูลภายนอกที่ต่างเว็บไซต์กัน ข้อความ ที่ถูกกำหนดให้เชื่อมโยงกับ ฐานข้อมูลอื่นๆ บนเว็บเบราว์เซอร์ (Browser) จะแสดงผลเป็นตัวอักษร ที่มีสีแตกต่างจากอักษรทั่วไป และอาจจะ มี ชิดเส้นใต้ข้อความนั้นด้วย โดยทั่วไป ตัวอักษรที่แสดง ผลอยู่บนเว็บเบราว์เซอร์จะมีสีดำ ปนขาว (หรือสีเทา) แต่สำหรับ ข้อความ ที่ใช้เป็นตัวเชื่อมข้อมูลนั้นจะเป็นตัวอักษร สีน้ำเงิน หรือ อย่างอื่น ตาม ที่สร้างขึ้นมาเมื่อ เลื่อน เมาส์ ไปชี้ที่ ข้อความ ซึ่ง มีการเชื่อมโยงของรูปแบบ ตัวชี้ จะเปลี่ยนจาก สัญลักษณ์ ลูกศร ไปเป็นรูป มือ แทะน และที่บริเวณแถบแสดงสถานะด้านล่าง จะแสดงถึงตำแหน่งของจุดหมายที่ ข้อความจะเชื่อมโยงไปให้เรา เห็น เช่น <http://www.dpu.ac.th/graduate/> ซึ่งเป็นเว็บไซต์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เนื่องจากสิทธิประโยชน์ของเจ้าของงานลิขสิทธิ์ที่จะได้รับจากงานอันมีลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะได้รับ แต่กลับกลายเป็นผู้ให้บริการเว็บไซต์สืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้รับประโยชน์นั้นแทน ไม่ว่าจะเป็นเงินจากการสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกในการขอใช้บริการสืบค้นข้อมูลหรือประโยชน์ทางอ้อมโดยที่ผู้ให้บริการเว็บไซต์สืบค้นข้อมูลได้รับจากการโฆษณาบนเว็บไซต์ของตน นอกจากนี้ยังมีประเด็นว่าจะสามารถอ้างหลักการใช้งานลิขสิทธิ์โดยชอบธรรม (Fair Use) เพื่อนำมาขวนขวายความรับผิดชอบจากการละเมิดลิขสิทธิ์ได้มากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุนี้กฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยจึงมีความจำเป็นจะต้องได้รับการวิเคราะห์ใหม่ เพื่อหาจุดบกพร่องและหาวิธีการแก้ไขปัญหาค่าที่จะเกิดขึ้น กฎหมายควรกำหนดขอบเขตของสิทธิตามกฎหมายลิขสิทธิ์ให้ชัดเจนเพื่อคุ้มครองสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี แต่ขณะเดียวกันขอบเขตของสิทธิดังกล่าวนี้ควรอยู่ภายใต้หลักการใช้สิทธิโดยชอบธรรม (Fair Use) ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ควบคุมไม่ให้เจ้าของลิขสิทธิ์ใช้อำนาจผูกขาดจนเกินสมควร และส่งเสริมให้สาธารณชนเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้อย่างเต็มที่

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต การสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหา (Search Engine) บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตั้งแต่ประวัติความเป็นมา ความหมาย ประเภทของโปรแกรมค้นหา หลักการทำงานและวิธีการสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 เพื่อศึกษาถึง แนวความคิด ทฤษฎีการคุ้มครองลิขสิทธิ์ การให้ความคุ้มครองและการตีความลิขสิทธิ์ ตามกฎหมายระหว่างประเทศและตามกฎหมายของไทย ที่เกี่ยวข้องกับการสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.2.3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายของไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันว่ามีหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิและขอบเขตเพียงใด โดยศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำมาปรับปรุงกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบันให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันต่อไป

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การค้นหาข้อมูลที่ต้องการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ได้รวดเร็วไม่น่าใช่เรื่องง่าย ๆ ดังนั้นจึงเกิดเว็บไซต์ให้บริการสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหา (Search Engine) บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งหลักการทำงานของเว็บไซต์ดังกล่าวนี้ เป็นการทำซ้ำข้อมูลเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ

มาเก็บไว้ในฐานข้อมูลของตนเองและทำการประมวลผลจากฐานข้อมูลของตนเอง โดยแสดงผลของการสืบค้นข้อมูลในรูปแบบของไฮเปอร์ลิงค์ซึ่งเป็นเส้นทางการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ต่างๆ ตามต้องการ ทำให้ผู้ใช้บริการเว็บไซต์สืบค้นข้อมูล สามารถสืบค้นข้อมูลความรู้ ข้อมูลโฆษณา สินค้า ข้อมูลการเงิน ข้อมูลเศรษฐกิจ ยังรวมไปถึงข้อมูลทางการแพทย์ และงานวิจัยต่างๆ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถส่งให้ถึงบ้านหรือที่ทำงานของผู้ใช้บริการได้ภายในไม่กี่นาทีจากแหล่งข้อมูลทั่วโลก เป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ทำให้เกิดเสรีภาพในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันได้อย่างรวดเร็ว ไม่ติดขัดเรื่องเวลาหรือสถานที่ ไม่ว่าจะอยู่แห่งหนใดในโลก นับว่ามีประโยชน์อย่างมหาศาลต่อสาธารณชน ดังนั้น การให้บริการสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตควรจะได้รับยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ แม้ว่าเว็บไซต์ดังกล่าวจะมีการทำซ้ำข้อมูลหรือมีการเผยแพร่ไฮเปอร์ลิงค์ต่อสาธารณชน โดยอาศัยหลักการใช้งานลิขสิทธิ์โดยชอบธรรม (Fair Use) หรือข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ ที่เกิดจากการสร้างคุณภาพ ระหว่างสิทธิของผู้สร้างสรรค์กับผลประโยชน์ของสาธารณชน โดยกฎหมายลิขสิทธิ์พยายามประสานผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายไว้ด้วยกัน เพราะเป้าหมายสุดท้ายของการคุ้มครองลิขสิทธิ์ คือการกระจายผลงานสร้างสรรค์ไปสู่สาธารณชนให้มากที่สุด หาใช่เพื่อประโยชน์ของผู้สร้างสรรค์แต่เพียงฝ่ายเดียวไม่ เป็นเพื่อส่งเสริมให้สาธารณชนเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้อย่างเต็มที่ และประการสำคัญคือ การพัฒนาประเทศยังต้องอาศัยการเข้าถึงข้อมูลความรู้จากฐานข้อมูลต่างๆ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้มุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงปัญหาในการตีความ และจากสภาพการทำงานของการสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่ และจะสามารถอ้างหลักการใช้งานลิขสิทธิ์โดยชอบธรรมเพื่อนำมาข่มขู่ความรับผิดชอบจากการละเมิดลิขสิทธิ์ได้หรือไม่ โดยศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 และร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการปรับใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับการสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่กฎหมายไทยยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมหรือยังไม่เกิดผลสมบูรณ์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีการศึกษาจะใช้วิธีค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือ เป็นการใช้วิธีศึกษาโดยการค้นคว้าจากเอกสารภาษาไทย และเอกสาร

ภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องรวมไปถึงตำรา คำอธิบายกฎหมาย บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของไทยและของต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ที่ควรดำเนินการต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต การสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหา (Search Engine) บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตั้งแต่ประวัติความเป็นมา ความหมาย ประเภทของโปรแกรมค้นหา หลักการทำงานและวิธีการสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1.6.2 ทำให้ทราบถึง แนวความคิด ทฤษฎีการคุ้มครองลิขสิทธิ์ การให้ความคุ้มครองและการตีความลิขสิทธิ์ ตามกฎหมายระหว่างประเทศและตามกฎหมายของไทย ที่เกี่ยวข้องกับการสืบค้นข้อมูลผ่านโปรแกรมค้นหาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.6.3 ทำให้ทราบถึง ผลของการวิเคราะห์ เกี่ยวกับกฎหมายของไทย ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันว่ามีหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิและขอบเขตเพียงใด โดยศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหามาปรับปรุงกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบันให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันต่อไป